

ÎNCHEIERE

07 august 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Serghei Mocanu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea faptului
încălțării dreptului la exercitarea în termen rezonabil a urmării penale și
repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 19 martie 2018 Serghei Mocanu a adresat cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea faptului
încălțării dreptului la exercitarea în termen rezonabil a urmării penale și
repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 03 octombrie 2013 de către Procuratura
sect. Rîșcani, mun. Chișinău a fost pornită cauza penală nr.xxxxxxxx, conform art.
xxxxxx Cod penal, iar prin ordonanța din 25 noiembrie 2013 emisă de procurorul
adjunct interimar al Procuraturii mun.Chișinău, s-a dispus retragerea cauzei penale
nr.xxxxxx de la OUP al IP Rîșcani al DP mun.Chișinău și transmiterea OUP al IP
Ciocana al DP mun.Chișinău.

A menționat că, în cadrul cauzei penale nr.xxxxxxxx, la 10 martie 2014 a
depus o acțiune civilă, iar prin ordonanța din 20 mai 2014 emisă de procurorul în
Procuratura sect. Ciocana, Cristea Nicolae și Cristea Tudor au fost scoși de sub
urmărire penală pe cauza penală nr. xxxxxxx, cu clasarea procesului penal.

A notat că, la 30 mai 2014 a contestat ordonanța din 20 mai 2014, iar prin
încheierea din 20 august 2014 a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău, s-a respins
plângerea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul, s-a casat încheierea din 20 august 2014 a Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, s-a respins plângerea ca neîntemeiată. La 02 februarie 2015 a contestat cu recurs încheierea menționată iar prin decizia 02 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat și s-a casat încheierea din 27 ianuarie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, cu dispunerea admiterii plângerii și declararea nulității ordonanței din 20 mai 2014 emisă de procurorul în Procuratura sect. Ciocana.

Prin ordonanța din 07 august 2015 emisă de procurorul în Procuratura sect. Ciocana s-a dispus scoaterea Dianei Frunză de sub urmărire penală pe cauza penală nr. xxxxxx și clasarea procesului penal.

A afirmat că, despre emiterea ordonanței din 07 august 2015 a fost informat de procurorul în Procuratura sect. Ciocana prin scrisoarea expediată poștal la 20 august 2015. La 26 august 2015 prin intermediul unei plângeri expediate Procurorului General, a contestat ordonanța respectivă, însă nu a primit nici un răspuns în termenul legal de 15 zile.

Totodată la 26 august 2015 a contestat ordonanța din 07 august 2015 și la judecătorul de instrucție al Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău, care prin încheierea din 24 septembrie 2015, a transmis pentru examinare după competență Procurorului sectorului Ciocana mun.Chișinău plângerea depusă conform art. 313 Cod de procedură penală, privind declararea nulă a ordonanței din 07 august 2015 emisă de procurorul în Procuratura sect.Ciocana, prin care s-a dispus scoaterea Dianei Frunză de sub urmărire penală pe cauza penală nr. xxxxxxxx și s-a clasat procesul penal.

Nefiind de acord cu încheierea din 24 septembrie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, la 28 septembrie 2015 a contestat-o cu recurs. Prin decizia din 02 noiembrie 2015 Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat, s-a casat încheierea din 24 septembrie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău cu dispunerea rejudecării plângerii, în alt complet de judecată.

Prin încheierea 14 martie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, s-a dispus admiterea plângerii și s-au declarat nule ordonanța din 07 august 2015 a procurorului în Procuratura sect. Ciocana și ordonanța din 25 august 2015 a procurorului adjunct al Procuraturii sect. Ciocana privind respingerea plângerii din 07 august 2015 depuse potrivit art.299-299² Cod de procedură penală.

Prin ordonanța din 26 septembrie 2016 emisă de procurorul în Procuratura sect.Ciocana, s-a dispus scoaterea Dianei Frunză de sub urmărire penală pe cauza penală nr. xxxxxxxxxx și clasarea procesului penal.

Nefiind de acord cu ordonanța din 26 septembrie 2016 a contestat-o la Procurorul General, și la judecătorul de instrucție al Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău, iar prin încheierea din 09 decembrie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău, s-a dispus admiterea plângerii și s-a declarat nulă ordonanța din 26 septembrie 2016 emisă de procurorul în Procuratura sect. Ciocana și ordonanța din 04 noiembrie 2016 a procurorului în Procuratura Ciocana privind respingerea plângerii depuse potrivit art.299-299² Cod de procedură penală.

Prin decizia din 01 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul și s-a menținut încheierea Judecătorei Ciocana, mun.Chișinău din 09 decembrie 2016.

Prin ordonanța din 30 iunie 2017 emisă de procurorul în Procuratura mun.Chișinău oficiul Ciocana, s-a dispus clasarea procesului penal nr.xxxxxxxx, fără a efectua careva acțiuni de urmărire penală după reluarea urmăririi penale de către judecătorul de instrucție.

Prin încheierea din 04 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, s-a dispus admiterea plângerii și s-au declarat nule ordonanța din 30 iunie 2017 emisă de procurorul în Procuratura mun.Chișinău oficiul Ciocana, prin care s-a dispus clasarea procesului penal nr.xxxxxx și ordonanța 07 august 2017 a procurorului adjunct al Procuraturii mun.Chișinău privind respingerea plângerii din 07 august 2015 depuse potrivit art.299-299² Cod de procedură penală.

Prin decizia din 14 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul și s-a menținut încheierea din 04 octombrie 2017 a al Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, astfel încât până la moment urmărirea penală nu este finalizată.

A relatat că, a adresat mai multe cereri de accelerare, plângerii și petiții, care nu au avut însă efect benefic în sensul respectării termenului rezonabil a efectuării urmăririi penale. Astfel, urmărirea penală pe cauza penală nr.xxxxxx s-a efectuat cu încălcarea dreptului la efectuarea urmăririi penale în termen rezonabil, fapt care contravine art. 6 CEDO și anume dreptul la un proces echitabil.

A afirmat că, organul de urmărire penală și instanțele de judecată au încălcat termenii prevăzuți de normele procesual penale.

Reclamantul a solicitat constatarea încălcării dreptului la exercitarea în termen rezonabil a urmăririi penale pe cauza penală nr.xxxxxxxx inițiată la 03 octombrie 2013 de către procurorul în Procuratura mun.Chișinău, oficiul Rîșcani, conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. xxxxxx Cod penal și repararea prejudiciului moral în mărime de 4 000 Euro din contul statului.

Prin hotărârea din 07 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată înaintată de Serghei Mocanu a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 38-44).

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Serghei Mocanu, cu menținerea hotărârii din 07 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 110-117).

Pentru a decide astfel, Colegiul civil, a constatat că argumentele apelantului în raport cu materialele cauzei, sunt neîntemeiate, or prima instanță a stabilit corect situația de fapt și de drept în cauză, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate și a emis o hotărâre întemeiată și legală care corespunde legislației în vigoare.

Colegiul civil a apreciat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond referitoare la netemeinicia acțiunii înaintate de Serghei Mocanu, or, la caz nu și-a găsit confirmarea încălcarea dreptului apelantului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale în cadrul căruia este recunoscută victimă și astfel, în speță nu s-au întrunit temeiurile legale pentru compensarea prejudiciului moral invocat de apelant.

În final, instanța de apel a constatat lipsa în prezenta speță a elementelor

încălțării dreptului apelantului la examinarea cauzei sus-indicate în termen rezonabil în ordinea Legii civile invocate, iar pe cale de consecință și despre lipsa temeiurilor de încasare a prejudiciului moral pretins în sumă de 4000 Euro. Or, prejudiciul moral în speță, ar urma să fie reparat doar în cazul stabilirii încălțării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale menționate și doar dacă ar fi fost confirmată o legătură de cauzalitate între dreptul încălțat și prejudiciul pretins.

La 27 mai 2019 Serghei Mocanu a declarat recurs împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii din 08 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a cerințelor din acțiune (f.d. 121-128).

În susținerea recursului a indicat că instanțele de judecată au încălțat și aplicat greșit normele de drept material, reiterând circumstanțele de fapt indicate în cererea de chemare în judecată.

Totodată, a menționat că instanțele nu au examinat cauza sub toate aspectele, a aplicat eronat normele materiale și procedurale, nu a stabilit și elucidat toate circumstanțele importante ale cauzei și a apreciat greșit probele administrate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 08 mai 2019 (f.d. 118), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părți.

Prin urmare, recursul declarat la 27 mai 2019 de către Serghei Mocanu, a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 14 iunie 2019 în adresa intimatului a fost expediat recursul declarat de către Serghei Mocanu, fiind înștiințat despre necesitatea depunerii referinței pe marginea recursului declarat (f.d. 131).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serghei Mocanu, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălțarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serghei Mocanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de

recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Serghei Mocanu.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Serghei Mocanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh